
Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyílttér-sora 40 fill.

Hivatás

és magánhirdetések
árszabás szerint.Többszöri hirdetés-
nél árengedmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— I P O L Y S Á G O N . —

Felelős szerkesztő:
H A L Á S Z F E R E N C .

Megjelen
szombaton reggel.

A főispán vármegyénk közönségéhez.

Ipolyság, 1913. augusztus 4.

Azon reményben fordulok a vármegye intelligens közönségéhez, hogy szavam nem lesz pusztába kiáltott szó.

A háboruban nemesak a hadbavonultaknak vannak hazafias kötelességeik.

A belső rend és békeesség, a polgárok nyugodtságának megóvása is nagyfontosságú feladat a háboru alatt.

S miután tudjuk, hogy a nép, kivált tömegben rémitgetésekkel, hamis híresztelésekkel nagyon könnyen izgatható, az értelmiség hazafias kötelessége a népet megnyugtani, felvilágosítani, lelkesíteni, buzdítani.

Tartsa tehát mindenki hazafias kötelességének polgártársai megnyugtatót a hazug, rémhírek hatásának ellensúlyozását. — Terjesztőinek elnémitását.

Foglalkozzék a néppel szeretettel és megbecsüléssel, hogy bizalmat keltsen egy maga mint a hatóságok iránt, s bizalmat a háboru kimenetelébe.

Az elégedetlenkedőket bírja türelemre.

A csüggedőknél költse fel szunyadvó nemzeti öntudatukat s hazafias érzéseiket.

Világosítsa fel őket, emberi, honpolgári kötelességeik felől.

Nyugtassa meg, hogy amit az állam a hadkötelezettségen kívül tőlük terményekben, — állatokban, szolgáltatásokban megkövetel, azért, ha nem is azonnal, de minden körülmények között megfizet. S óvakodjanak ilyen követeléseiket esetleg olesó pénzen eladni.

A gazdák hadbavonult eselédek családtagjaival bánjanak emberségesen. S noha a törvény 49. §-a úgy rendelkezik, hogy „ha a eseléd általános mozgósítás alkalmával bevonul, a szolgálati szerződés

azonnal megszűnik s ezért egyik fél se igényelhet kárpótlást“, ne tegyék ki őket azonnal a lakásból s ne vonják meg tőlük az ellátást.

Ezzel szemben azonban, figyelmeztetni kell a eseléd honmaradt családtagjait, hogy ez nem kötelessége a gazdának, s ha mégis megteszi, méltán elvárhatja tőlük, hogy ahol és amennyiben bírják, segédkezzenek nekik a gazdasági munkában.

Különösen ügyelni kell a nemzetiségi vidéken, hogy a különben jóindulatú tót anyanyelvű nép nemzetiségi izgatók áldozatául ne essék. Az ily izgatókat azonnal át kell adni a hatóságnak. De viszont óvakodni kell hamis besugásokra hallgatni, látszathól itélni, s ártatlanokat vádolni és meghurcolni. Mert ez csak rossz vért szülne. S az izgatók malmára hajtaná a vizet.

Dehát éppen azért fordultam a megye értelmiségéhez.

Az értelmes ember, aki felfogja a helyzetet s akiben hazafiasság és egy kis tapintat van, fogja tudni hol, mit és hogyan szóljon és eslekedjék.

De amivel a hazafiakhoz fordultam, az a kérés a honleányoknak is szól.

Az ő szavuk gyakran inkább talál meghallgatásra mint a férfiaké.

A férfi küzdeni és hareolni, a nő békíteni és ápolni hivatott. De buzdítani és lelkesíteni is ott, ahol a hare hazafi szent kötelesség.

Ha mindenki megállja helyét ott, ahová sorsa rendelte, megteszi kötelességét amint Isten birnia adta, a háboruban győznünk és a békében boldogulnunk kell.

Hazafias tisztelettel

Ivánka István.

A háboru.

Oroszország elrendelte hadseregének és flottájának általános mozgósítását s erre a felelet nem is lehetett más, minthogy Ausztria-Magyarország is általános mozgósítást rendelt el.

Tizenkilencéves kortól — negyvenkettőig mindenkinek be kell rukkolni a haza védelmére. Mert semmi másról: a szent hazáról van ma szó. Lángoló Himnuszunk, a Kossuth-nóta igéje harsog az utcákon: ha még egyszer azt üzeni, mindnyájunknak el kell menni.

Az üzenet megjött s ma már mint a zúgó áradat tódul a nép szent zászlónk alá a rónákról, a bércekről, a völgyekből, a falukból, a városokból, hogy egyrészt megboszulja a század legvértázítóbb büntetését, és másrészt, hogy biztosítsa megélhetésének életfeltételeit.

Ezer év óta lakott itt a magyar: miért támad hát ránk egy bifang hatalom, hogy elfoglalja apáink tüzhelyét, leölje gyermekeinket, — kiverve a nagyvilágba, földönfutóvá tegyen bennünket:

Ez a muszka cár. De él még fölöttünk a magyarok istene, s ami fő: nem fajult el még a magyar vér! A királyi hívó szóatra egy emberként állt talpra Magyarország, s a magyar földön bizonyára nem volt még háboru, mely oly népszerű lett volna, mint aminő népszerű a háboru: Szerbia és Oroszország ellen.

Am álljunk meg egy szóra! Európa már állig fegyverben van, mozgósított már hű szövetségünk Németország is: de még mindig hisszük, hogy Európa nem fog megfürdeni a népek vérében. Hiszük, hogy Oroszország nem fog tovább menni az általános mozgósításnál, s visszariad nemcsak a világtörténelmi felelősségtől, de visszariad saját birodalmának az összeroppanásától is.

Mert az nem igaz, hogy Oroszországot csak megverni lehet, de nem lehet legyőzni, mert ha összetörjük a csontjait s felszabadítjuk Lengyelországot és Ukrainát; Oroszország nyomban a hó és jég birodalmába lesz visszazoritva. Tehát oda, ahol Nagy Péter korában kezdte.

Itt egy ősz királynak törhetetlen energiája, és egy nép lobogó lelkesedése áll őrt a szándékolt orosz betörés ellen, s összefogva: rajtunk nem a muszka, de még a poklok kapui sem fognak erőt venni! Előre magyar nép, — a szent háboruba!

Az orosz hadsereg.

Csak a papíron félelmes.

A japán-orosz háboru előtt félelmetes híre volt a fehér cár hadseregének. Akik nagyon jól értették a katonai kérdéseket, azok már régtől fogva rendkívüli kétkezővel fogadtak minden olyan állítást, amely legyőzhetetlennek merete a világ elé állítani az orosz haderőt. Egy kis meggondolással tényleg furesa eredményre juthattak a katonai szakemberek. *Az orosz soha, vagy alig-alig tudta megállani helyét a vele legalább egyenlő értékű seregekkel szemben.* A történelem bizonyítja, hogy Oroszország csak a félvad vagy aránytalanul gyenge népeket tudta legyőzni. *A törökkel már csak román segítséggel volt képes megbirkózni, a japán pedig, amelynek röviddel előbb csak középkori állapotban lévő hadserege volt, véresen megalázta a korrupciókkal, panamákkal és tehetségtelen vezérekkel megfertőzött orosz hadsereget.*

A borzalmas japán vereség óta Oroszország kétségbeesett tempóval igyekezett újjászervezni haderejét. A világtörténelem szégyene lesz mindig, hogy fegyverkezéséhez a kultúra és humanizmus híres nemzete: Franciaország adta a pénzt. A koldus mód szegény Oroszország sohasem lett volna képes kiheverni a japán háboru veszteségeit, ha francia pénz nem ömlik hozzájuk. Így is fél eredményeket értek csak el, mert a hadseregreformra fordított milliárdok jó része elveszett a sok kézen, amelyen keresztül ment.

Ezidő szerint a béke-organizáció adatai így állapítják meg Oroszország haderejét: Európában van harminc hadtest, a gárda-hadtest, gránátos-hadtest, az egytől huszonötig menő számozással és három kaukázusi hadtest. Turkesztánban (Ázsia)

van kettő, Szibériában öt hadtest. Az európai hadtestek katonai kerületekbe tartoznak, amelyek háboru idején az ujonnan felállítandó seregeknek a kereteit alkotják. A mostani háboruban valószínűleg hét orosz hadsereggel kell majd számolni, amiknek békeidőben Pétervár, Vilna, Varsó, Kiev, Odessza, Moszkva és Kazán a központjuk. A hadseregek három-öt hadtestből fognak állani, amelyek harmincezer harcoló katonát jelentenek, ha t. i. leszámítjuk a hozzátartozó nem kombattáns elemeket.

Ezek a formációk a gyalogságnál és lovas tűzereknél három, a többi fegyvernemnél négy évig szolgáló katonákból alakulnak. A tartalékosokból harminckét divíziót, vagyis tizenhat hadtestet tudnak kiállítani. Ezenkívül bőven van még emberük a további pótlásokra és iparos osztályok alakítására.

Mindent összevéve a monarchiával és Németországgal megütköző orosz haderő előreláthatólag ez lesz:

- 30 hadtest,
- 16 tartalékhadtest,
- 24 lovas (kozák) divízió,
- 8 tartalékos kozák-divízió.

A háboruban ilyen körülmények között mintegy két millió orosz katona áll majd szemben velünk és szövetségeseinkkel. Az orosz hatalom ezenkívül vár- és tartalékcsapatokat, birodalmi védősereget akar felállítani a mi népfelkelőink mintájára. Ez utóbbiból 40 divíziót terveznek — persze csak papíron, mert a valóságban ugyancsak nehezen működik az ijesztően nehezséges csapatmozgósítás a kezdetleges orosz vasutakon.

A számok tehát imponálóak lennének, de a tömegekkel még nem lehet győzni. *Az orosz gyenge katona, nincs kitantrása, a fegyelme gyorsan meglazul és akkor a kancsukával dolgozó, egyébként kisműveltségű tisztek sem mennek vele sokra.* A leigázott finnek, lengyeleket, georgiaiakat, kisoroszokat, örményeket és ugortörzseket is besorozzák, — ezek azonban úgy gyűlölik az elnyomó oroszokat, hogy a kívülről jövő ellenséget szinte jóbarátnak tekintik. Az orosz zsarnokság utolsó háborúja lesz ez és katasztrófális jelentőségű lesz a szabadságot és kulturát elnyomó cárizmusra és a vele szövetkezett barbarizmusra.

Szerbia hadiereje.

Amidőn az egész monarchia figyelme a Szerbia ellen folytatott harcokra irányul, jó szolgálatot vélünk teljesíteni, ha olvasóinkat a szerb hadsereg létszámával s az erődítményekkel, amelyek előhaladó hős katonáinknak esetleg majd útját állhatják, megismertetjük.

Az 1912. és 1913-iki balkáni háboruig a szerb hadsereg 5 hadosztályra volt osztva. Az 1912. évi török háboru és az 1913. évi bolgár hadjárat után az új hódított területeket öt újabb hadosztályba osztották, úgy hogy Szerbiának ezidőszent tiz hadosztály van. Szerbia régi területén tizenöt ezredkerületi parancsnokság van, az új országrészekben husz, összesen tehát harmincöt.

A hadsereg szervezése a bukaresti béke óta folyik és még nem végződött be. A hadsereg 1913. őszén a következő csapattestekből állt:

20 gyalogezred 3--3 zászlóaljjal és zászlóaljanként 4 századdal és egy-egy géppuska-osztállyal. A gyalogság 1899. évi mintájú 7 mm.-es Mauser-puskával van felszerelve.

7 táborigi tüzérezred 9--9 üteggel. Mind-egyik üteg 4 Schneider-féle 1907. évi mintájú, 70 mm. kaliberű gyorstüzelő ágyúból áll.

1 hegyi tüzérezred 9 üteggel amelyek mindegyikének 4 gyorstüzelő ágyuja van.

1 tarack-tüzérezred 6 üteggel, továbbá 1 mozsár-üteggel, amelynek 4 ágyuja van. A tarackok 1897-es mintájú Schneider-Canet-félék és 120 milliméteresek, a mozsarak pedig 150 milliméteresek.

2 üteg lovastüzérség Schneider-féle gyorstüzelővel.

1 vartüzérezred (2 zászlóaljjal és zászlóaljanként 4 századdal).

1 ostromtüzérpark 1 századdal.

1 lovas-hadosztály, amelynek 4 ezrede van 4--4 osztállyal.

2 mérnökkari zászlóalj; az egyik 5, a másik 3 századra oszlik.

Fél hidász-zászlóalj 2 századdal.

5 vonatszázad.

10 egészségügyi különítmény.

5 betegápoló század.

Összegezve a békelétszámon levő had-

Ha szól a puska . . .

. . . S mi lesz apám, ha szól a puska majd?
Ki védi, monád, az elhagyott magyart?

— Figyelj' fiam; az Isten van velünk.
És győzhetetlen, büszke fegyverünk! . . .

— Apám, hogy csillog két sötét szemed!

— Fiam, villámlik a hegyek felett! . . .

— És ég az arcod, lázas homlokod . . .

— Nézd, nézd, fiam, a nagy hegy lángol ott . . .

Tűszős sereg zsong ott, amerre látsz:

Aztán zsiromgva törtet muszka, rád . . .

De — mozdul ott az árnyas hegynyereg.

Jön bőszi viharként a magyar sereg . . .

Vijjogva viv az edzett bérci sas.

Nagy szárnya csattog, reng az őz havas . . .

Hogy hull az ellen! százan . . . ezrivel! . . .

A hős magyar most új csodát mivel.

Bátrak, vitézek mindmegannyian —

— És mi, apácskám? — Ott vagyunk
[fiam! . . .

Földes Lóránt.

Háborus képek.

Megmozdult a föld, megmozdultak a karkok és heves dobogásba jöttek a szívek. A veszély testvérekké tette az embereket, ledől a válaszfal ur és szolga között. Egy meleg kézszorítás, egy szíves üdvözet, egy hulló köny kijut az ismeretlennek is, kit harcba látunk vonulni. Legendás időkkel élünk, jegyezzük fel azokat az apró eseteket melyekből majd megkonstruálódik ezeknek a napoknak története melyek a világhistória új lapjait fogják képezni. Bizunk az isteni igazságban, hogy hazánkra a dicsőséget fogják hirdetni.

Zene és énekszó, bucsucsó és a nők és gyermekek omló könye összekerül, de komoly méltósággal, férfias büszkeséggel indul az utra a családapa. A tulsufolt vonatok viszik el tőlünk az egészséges erős férfiakat és a mi drága fiatalságunkat. — Mindegyik lelkében ül az elszántság, a lemondás saját önmagáról. Mindenki leszámolt énjével, aggódása csak honmaradt övét övedzi, de éppen ez lesz az erő, melyből:

„Vitéz léssen a gyáva, hős a bátor. . .“
Mindenkinek van kiért harcolni és fog is harcolni.

És megy szájról-szájra a hír. Ez a családapa kilene gyermeket hagyott vissza. Ott egy kiscgazda háza; ur és eselédje együtt vonult be; a kocsit az asszony hajtotta vissza az állomásról. Megilletődéssel emelünk kalapot egy szerény boltos előtt: mind a négy fia szolgálja királyát, hazáját. Vidéki menyecskét mutatnak meg: tegnap az urát kísérte az állomáshoz, ma az apját.

*
Csáky Mihály kelenyei parasztember 1850 ben született, tehát most 64 esztendő. Becsülettel eleget tett honpolgári kötelezettségének, szolgálván a katonaságnál annyi évet hónapot és napot amint az ob-sitos levele megmondja. Az is benne van hogy mint szakaszvezetőt bocsátották el a békés munkára, koránál fogva már nem hívja senki. És mégis jött. Amikor falujában felhangzott a dobszó, hogy a király elrendelte a mozgósítást, ő volt az első között, ki az ipolyszécsénykei jegyzőnél jelentkezett és el is ment önkénytelen a legényekkel. A nagyapa az unokákkal. Csáky Mihály nem vár ezért semmit, leg-feljebb egy ellenséges golyót, de nekünk kötelességünk, hogy legalább feljegyezzük nevét.

*
A lovatásznál nevével felhívják Varga Jánost minthogy besorozott lovat ő is elő-

sereg erejét van 2394 tisztt, 2334 altisztt, 2489 tizedes, 31.121 közlegény, 11.124 ló, 304 ágyú és 96 géppuska.

Az 1912. évi mozgósítás alkalmával a teljes hadilétszám így alakult: Rendes hadsereg öt hadosztállal, 131.175 ember. A hadosztályi beosztáson kívül levők száma 20.764. Rendkívüli tartalék 16.592. Összesen 168.501. Ehhez hozzájárul még a népfelkelés és pedig az I-ső korosztályból 99.451 a másodiktól 56.678.

A teljes hadilétszám tehát 1912-ben 324.630 emberből állott.

A népfelkelők szolgálata.

A népfelkelőt háboru esetén áttatában kétféle szolgálatra oszthatják be. És pedig:

- a) harctéri szolgálatra és
- b) rendfőntartási szolgálatra.

A harctéri szolgálat a közlekedési vonalak őrzésére (vasut, hajózás, utak stb.), valamint az egészségügyi és élelmezési szolgálat ellátására terjed ki. A népfelkelő tehát mindig a rendes sorkatonaság háta mögött kap helyet. Ez úgy értendő, hogy az előnyomuló sorkatonaság után következnek a katonai vonatok (kocsipark), a tartalék-municció és élelmezési felszerelés, amelyekkel az összeköttetést a különböző közlekedési vonalak mentén a népfelkelő csapatok tartják fenn. A népfelkelő tehát tűzbe nem kerül.

A rendfőntartási szolgálat háromféle lehet.

a) Gyanus területeken felügyel arra, hogy belső lázadás ne szittassék, rendezavarás ne történjék.

b) Végzi a közrendre való felügyeletet, olyan értelemben, ahogy azt békés időben a csendőrség intézi.

c) Városokban rendőri szolgálatot, teljesít. Természetesen az irástudókat s általában az intelligensebb elemeket irodai szolgáltra, élelmezési bevásárlásokra, fuvarozási és más efféle szolgálatokra is felhasználják. Magánál a népfelkelési szolgálatnál olyan disztinkció, hogy valaki 37 vagy 42 éves, avagy fiatalabb-e, vagy volt-e katoná, avagy sem? — egyáltalán nem történik. Azok azonban, akik aktív szolgálati idejük alatt, avagy tartalékban tisztí rangot értek el, itt is tisztí szolgálatot teljesítenek még pedig rendszeresen magasabb rangban. Így például a rangjáról leköszönt tartalékos hadnagy előreláthatóan századparancsnoki funkciókat fog teljesíteni

Általánosan elterjedt az a hit, hogy a népfelkelő formaruhát nem visel, legföljebb sapkát és karszalagot. Ez a hit teljesen téves, amennyiben a hadsereg mai csukaszürke formaruhájának bevezetése óta fölöslegessé vált kék formaruhákat a népfelkelők fogják kapni s a csendőri szolgálatoakat végző népfelkelőket föl fogják szerelni — ameddig a készlet tart — a régi, kimustrált oldal és löfegyverekkel is.

Megtörténhetik végül az is, hogy Budapesten egy önálló népfelkelő ezredet állítsanak föl, melyet a főváros katonai megerősítésére (sánc-, földmunkálatok stb.) fognak felhasználni.

Moratórium.

A magyar kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedéséről alkotott 1912. évi 63. törvények 16 paragrafusában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

Váltón, csekken, kereskedelmi utalványon, kereskedelmi ügyleten, vagy bármely más magánjogi ügyleten alapuló olyan kötelezettségek teljesítésére, amelyek 1914. évi augusztus hónap első napja előtt keletkeztek és már lejártak, vagy 1914. évi augusztus hónap 14-ik napjáig bezárólag járnak le, tizennégy napi halasztás engedélyeztetik oly módon, hogy a halasztás idejét a lejáratától és ha a kötelezettség már 1914. évi augusztus hónap első napja előtt járt le 1914. évi augusztus 1. napjától kell számítani.

E halasztás ideje alatt első bekezdés alá eső váltót, csekket és kereskedelmi utalványt bemutatni és azokra nézve óvást felvetetni nem lehet. Az ennek ellenére történt bemutatás és óvásfelvétel hatálytalan.

Olyan kötelezettségek tekintetében amelyek után kikötés alapján vagy törvényből fogva kamat jár, kamatot a halasztás idejére is lehet számítani.

2. §.

Az első paragrafusban meghatározott idő az ott említett követelések tekintetében sem az elévülés idejében sem a jogok érvényesítésére megszabott más határidőbe nem számítható be. Az első paragrafusban meghatározott idő eltelte után

tovább folyó elévülés tizennégy napnál rövidebb idő alatt nem fejeződik be.

3. §.

A jelen rendeletben engedélyezett halasztás nem terjed ki:

1. A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett betétekre kétszáz (200) korona erejéig;

2. lakás, egyéb helyiség vagy ingó dolog bérletéből eredő követelésekre, kivéve, ha a kötelezett fél katonai szolgálatot teljesít, vagy a katonai szolgálatot teljesítő egyénekkel egy tekintet alá esik;

3. szolgálati szerződésekből eredő követelésekre, ideértve a mezőgazdasági vagy ipari munkaviszonyból eredő követeléseket is;

4. tartási, ellátási és életjáradéki követelésekre;

5. állami és államilag biztosított adósságok kamataira, tőketörlesztési részleteire és járadékaira;

6. azokra a követelésekre, amelyeket a miniszterium külön rendelettel jelöl meg.

A moratórium elrendelésének szüksége önként folyik az általános mozgósítás elrendeléséből. Célja a kormány ez intézkedésének az, hogy a pillanatnyi izgalmaknak az ország egész közgazdasági szerkezetére való káros visszahatását megelőzze és a lehető leghatályosabb biztosítókat teremtsen meg arra nézve, hogy a bonyodalmas lezajlása után hazánk közgazdasági viszonyai a lehető legrövidebb idő alatt ismét a rendes mederbe terelődjenek. A moratórium elrendelését elsősorban az a tapasztalás okolja meg, hogy az arra hivatott és a dolgokhoz értő tényezők sokszoros komoly intelmei ellenére is a közönség az egész monarchiában az utóbbi időkben nagy mértékben mondia föl és vette ki a pénzügyintézeteknél tevő készpénz-betéteit és ezzel érzékeny károkat okozott az ország egész gazdasági szervezetének. Mert a betétek visszavonása egyfelől megvonta, és ha meg nem akadályoztatnék, ezenül még nagyobb mértékben vonná meg a közgazdasági szervezet funkciójához szükséges életnedveket s ezenfelül a visszavont betétek nemesak az illető intézetek erejét gyöngítik, de elvonatván egészen a közforgalomból, ezen a révén az ország egyetemes gazdasági érdekei is kárt szenvednek. A kormány intézkedésének

vezetni köteles. A gazdák türelmesen váró tömegéből elővezet valaki egy lovat, az a valaki alig látszik ki a földből: egy nyolc esztendősi fia. — „Hol az apád? kérdik a kommissióból. — „Elment a háboruba, most én vagyok a lónak gazdája.“

Néhány selmecbányai urinő kimondotta, hogy ők bizony bevonulnak férjeikkel együtt. Budapesten kellett azoknak jelentkezniök és Vácig el is jöttek szerencsésen, nemes elszántsággal. Itt azonban a katonai vonatokat rendező tiszt udvarias sajnálkozással kijelentette, hogy őnagyságáék nem szállhatnak fel arra a vonatra, mert az csak bevonulókat szállít.

„De hiszen mi is bevonulunk“ — volt a válasz, jelentkezni akarunk a hadvezetésnél, hogy varrásra, betegápolásra vagy más teendőkre alkalmazzon.“

A tiszteket bármennyire meghatotta a szép nemhez tartozó önkéntesek ajánlkozása, megmagyarázta ő nagyságáéknak, hogy kívánságukat nem teljesítheti. De a lelkes honleányokat nem lehetett meggyőzni: ők kitanaknak férjeik oldalán a háboruban is. Végre a tiszt beleegyezett abba a megoldásba, hogy majd Budapesten felettes hatósága fog dönteni a dologban, üljenek be tehát a hölgyek az utolsó vagonba, külön szakaszba.

Persze nagy volt az öröm a szerencsés megoldás felett, a hölgyek el is helyezkedtek a kocsiban. Csak egy fél órai várakozás után tűnt ki, hogy a tiszt nagy furfangosan lecsatoltatta kocsijukat a vonatról és férjeik már messze járnak.

Azokon akik itthon maradtak valami új buzgalom vesz erőt: használni a köznek, valamiképp kivenni a részét a háboru munkájából. No akit kora fizikuma, egészségi állapota, alkalmatlansága, nem enged a katonasorba, az is legalább polgárőrségi szolgálatot szeretne teljesíteni. Meg is kellene alakítani ezt a szervezetet, talán nem is annyira a szükség okaiból, hiszen mi csendes vidéken élünk, de annyi szolgálatkészséget, mint amennyi most felgyülemlik az emberekben, érvényesülni kellene hagyni.

Aki rászánja magát a hadi menetre mellett, hogy Budapestre utazzon annak a fővonal állomásain megható, kedves látványban van része. Egymásután roboznak az állomásokon keresztül a katonákkal megrakott vonatok és ha megállnak pár percre, fiatal urak vizes korsókkal, uri nők, leányok szivarral, cigarettával,

cukorkával, virággal szaladnak oda, hogy a vig hadfiaknak egy korty italt, egy kis füstölni valót, egy kedves emléket nyújtsanak. Köszönés, éljenzés és a viszontlátásra, üdvözlés hangzik mindenfelé. Milyen jól eső érzés lehet katonáinknak, hogy mindenki csak rájuk gondol, őket becézi, tőlük vár mindent. Egy jobb jövőt.

Valami roppant imponáló volt abban, hogy miképp kerekedett fel egyszerre az az óriási néptömeg, melynek minden tagja ma békés polgár de holnap vitéz katoná. Hajdanában véres kardot hordtak körül az országban, ma egy kiragasztott plakát, falun a dobszó elég, hogy talpra álljon mindenki, pár óra alatt elvégezze legsürgősebb teendőjét és induljon a nagy utra. Nem kellett se rendőr, se csendőr, se biztatás, s talán még soha sem tűnt ki oly fényesen mint most, hogy micsoda óriási hatalom az államszervezet, a törvény. És éppen ennek a hatalomnak az őt támadó hitvány ellenség megvédésére mentek el a férfiak. Nem lehet, hogy másképp térjenek vissza, mint babérovezte homlokkal...

Gálosi Soma.

rendelése tehát főleg az, hogy a pénzintézetek megrohanását megakadályozza. Kiemelendőnek tartjuk a közönség megnyugtató végett, hogy a rendelet korlátozó intézkedéseit a hazai pénzintézetek nem fogják betű szerint értelmezni és megvalósítani. Hazafiúi belátástól vezérelve, minden erejükkel rajta lesznek az intézetek, hogy a körülmények helyes mérlegelésével a lehetőség szerint a korlátozáson túlmenő visszafizetéseket is véghezvénnek. Arra is külön figyelmeztettünk, hogy amennyiben a gyakorlati életnek csakhamar mutatkozó tapasztalásai a moratórium alul való kivételek elégtelenségét mutatnák ki, a rendelet lehetőséget nyújt arra, hogy a szükséghez és a lehetőséghez képest további kivételek is megállapíttassanak.

Hasonló intézkedések egyidejűleg Ausztriában és Horvátországban is életbe fognak lépni.

A hétről.

— augusztus 7

A VÁRMEGYE SZIVE.

Hontvármegye törvényhatósági bizottsága közgyűléséből, mint már jelentettük, Konkoly Thege Sándor bizottsági tag lelkes indítványára mozgalom indult, hogy a hadbementek támasz nélkül maradt családtagjai segélyben részesüljenek. És hogy a segélygyűjtés és osztás szervezeten történjék. Az e célból összegyűjtött értekezlet Ivánka István főispán elnöke alatt egy központi segélyző bizottságot alakított, melynek tagjai Somogyi Béla főjegyző mint alispán helyettes, Czompó Ede másodfőjegyző mint főjegyző helyettes, Fodor Vilmos központi főszolgabíró, Kátser Sándor a Winter Sándor és fiai cég beltagja mint pénztáros.

E bizottság mindenekelőtt kibocsátott egy lelkes felhívást, mely a közönséget adakozásra buzdítja.

Kibocsátotta a számozott és névre szóló gyűjtőleveket. Fölkérte a főszolgabírakat, hogy a gyűjtést és segélyosztást járási-ikban saját felügyeletük alatt az intelligencia, a nők bevonásával lehetőleg községenként szervezzék és intézzék.

Adakozni pénzt, terményeket, ruházatot, vagy bármi más javakat lehet.

A helyi bizottságok állapítják meg, hogy községeikben kik a segélyre szorultak azok közül, akiknek hozzátartozói hadi szolgálatra bevonultak. És azokat sürgős esetben a begyűlt összegből illetve adományokból az égető szükséghez képest azonnal segélyezik. Amiről azonban főszolgabírójuk útján a központi segélyző bizottságnak jelentést tesznek. Valamint ez uton fordulnak ide akkor is, ha a helyi gyűjtés nem volna elégséges a segélyre szorultak támogatására.

A fölös pénzádományok hetenként a gyűjtő levekhez csatolt postatakarék-pénztári befizető lapok útján küldendők a központba, a helyi bizottságok pénztárnokai, — s ahol ily bizottság nincs a gyűjtők által.

A fő dolog: minél gyorsabb legyen a segély és csak az igazán reá szorultakat segélyezzük, s minél kevesebb hivatali körülménnyel intézkedjünk.

Az a lelkes mozgalom bizonyára élénk viszhangot fog felvenni azon a helyen, melyhez intézve van, a vármegye szivében.

A befolyt adományokat, és az adományozók névsorát lapunk hasábjain hétről-hétre készségesen közölni fogjuk.

Az első adományok Kátser Sándor pénztáros kimutatása szerint a következők:

Konkoly Thege Sándor Hontszántó 100 K, Ivánka István Palást 100 K, Winter Sándor és fiai Ipolyság 100 K, Berceller

Jenő Ipolyság 100 K, Sárfi Géza Ipolyság 10 K, Pál István Ipolyság 10 K, összesen 420 K.

Itt közöljük, hogy Polgár Ignác nagytözsédés a dohány árusok közt külön gyűjtést rendezett. Gyűjtőívén eddig adakoztak:

Polgár Ignác, Ipolyság 10 K. Berceller Sándor, Berceller Marton, Wágner János, Bartók Ernő, Bucskó István, Surányi Náthán, Glaser József, Sternfeld, Miksa, Oblat Géza, Weisz A, Ipolyság, Dér József Pereszély. Deutsch Miksa, Deutsch Adolf Kemence, Felsőturi szövetkezet, Horeczki Sándor, Felsőszemeréd, Dóka Andrásné Szalatnya, Langer Jakab Palást. Kenzler Márkus Darázsli Liebermann Armin Ledény, Szügyi Márkus Teszér, Weisz, Adolf Egeg, Langer József Horváti, Freud Mór Egeg, Beuőcz Ferenc Kelenye. Lengyel Lajos Hont, Lucáti Simon Drégelypalánk, Kohári János Alsó-Rakonca, Szövetkezet Ipolyvisk, Horeczki Gábor Szalatnya, Meszermits János Ledény, Szügyi Zsigmond Deménd, Oblath Ferenc Drégelypalánk, Schlesinger Ignác Kistur, Schlesinger Jakab Deménd, Polacsek Armin Felső-tur, Vinkler Samu Patkós, Popik Adolf Alsóspék, Oblat Mór Drégely Palánk, Oszli János Alsószemeréd, Knöpfler Jakab, Rosenberg Miksa Ipolyság, 1—1 K. összesen 51 Korona (folytatjuk.)

HABORÚS ISTENTISZTELETEK.

Dr. Csernoch János biboros hercegprímás főpásztori körlevelet bocsátott ki a háboru idejére szóló istentiszteletek rendjéről, melyben felhívja a papságot hogy a háboru tartama alatt minden vasárnap és ünnepen énekes szentmisét tartson az Oltáriszentség kivételével és a miséző papok minden nap vegyék fel a szentmisébe a háboruról szóló imát.

Schreiber Aladár ipolysági esperes plébános híveivel ezen alkalmakkor a következő megható szép könyörgést imádkozza:

Ima a hazáért.

Hozzád fordulunk a megpróbáltatásnak nehéz napjaiban, népeknek és seregeknek hatalmas Ura és Istene.— E nemzet küzd jogaiért s Hozzád emeli esdő tekintetét, mert csak egyedül Tőled várhatja a szabadság óráját

A háboru

(Irtá Pillangó *)

Gyönyörű nyár van . . .

Verőfényben uszik minden, a természet bőségesen szórja elénk gyümölcseit; de fölnt a légben ott száll fejük fölött a fekete vész, amely kiterjeszti sötét szárnyait, árnyékot vet lombokra és az üde rózsapiros arcokra.

A mezőn ott áll a félben hagyott munka, szanaszét hevernek az aranyárga kék, s a nagy berregő szörnnyeteg hallgat s sötéten bámul a kék messziségbe.

Széjjel tekintek.

Körülöttem jajgató, kezeitek tördelő asszonyok, sápadt, könnyelt szemű hajadonok, amerre csak nézek mindenütt fészket rakott a gond és kétségbeesés.

Mit jelentsen mind ez? Talán tűzvész pusztított? Nem. Ennél nagyobb, szomorubb de egyszersmind sokkal dicsőbb dolog.

Megcsörrentek a fegyverek, megszólaltak a néma ágyuk, hosszú türelmünknek végeszakadt, kitört a háboru.

* Ezt a bájos kísérletet, mint egy fiatal leánylélek megkapóan szép revelációt, buzdításul közöljük.

E szónak nehéz szomorú jelentősége van, amint szájról-szára jár, ólomsúly nehezedik mindenki lelkére. E rövid könnyen kiejtett szó elszakítja a férjét a feleségtől a gyermeket a szülőktől és testvérektől megfoszt vagyontól, vért és millió életerős ember életét szomjuhozza.

Nekünk e veszélyekkel minden kétségbeesés nélkül szembe kell szállnunk. Nem szabad megrettennünk, mert hisz hazánk becsülete, nemzetünk jogainak megsértése forog kockán . . .

Mi elnézők voltunk ellenségeinkkel, nem kívántuk pusztulásukat. De a mi türelmünk sem maradhatott kiapadhatatlan forrás. Mikor ádáz ellenségeink oly orgyilkos módon vetettek véget a trónörökös-pár erőteljes életének, kellett hogy felforjjon bennünk minden csepp vér és hogy hosszú hallgatás után megszólaljunk. De még akkor sem akartunk véres bosszút, hanem békés uton kértük jogaink sérelmeink orvoslását. De hiába igyekeztünk a béke útján haladni, ellenségeink megtagadták a barátságos békés viszony föntartását. Ám de jól van! Mi sem hagyunk magunkkal játszani. Majd fegyverrel fogjuk megvédeni igazságos jogainkat. Ha ezt nem tesszük, gyávák vagyunk. Inkább áldozzuk föl legdrágább kincseinket, vesszünk el mind, de nemzetünk becsületét ne engedjük sárral bemocskolni s a barbár népek zsákmányául dojni.

Ti kétségbeesett anyák, kiknek talán gondosan ápoló virágaitok vesznek oda, ti ifjú szomorú hajadonok, kiktől a féltett kincset a szeretett völegényt szakítják el: száriátok föl könnyeteket, ébredjen föl bennetek ósanyáink büszkesége és bátorsága. Vegyetek példát azoktól, kik maguk küldték gyermekeiket a háboruba s akkor sirtak, ha egynek másnak nyomorék gyermeke nem fogható fégyvert a haza védelmére. Bármily nagylesz is az áldozat, a csüggedésnek ne engedjétek helyet szivetekben, mert akinél a reménység khalt, az el van veszve, nem él többé.

A csapás közös. Nincs kivétel, ur e vagy paraszt. Tartsuk tehát össze a felebaráti kapocs kötelékét fűzzük szorosabbra, így összetartva, teljesítsük mi magyarok is kötelességeinket. Mutassuk meg, hogy méltók vagyunk ósanyáinkhoz. Ha megtörvé hevernénk a porban, gondoljunk ősz öreg koronás királyunkra, kinek annyi sebet ütött szívére a sors keze s még sem vesztette el reménységét, mert bizott a Mindenhatóban.

Bizzunk mi is ő benne. Kérjük őt, hogy segítse meg vitéz katonáinkat, ne hagyja szét rombolni, magyar hazánkat. Kell, hogy eljöjjön az idő, mikor majd kigyul az égen egy ragyogó csillag: a magyarok csillaga!

Vitéz hőseinek vére áztatja hazánk szent földjét s az özvegynek zokogásába ártatlan gyermekek és szomorú anyák könnyei vegyülnek. — E könnyek árja törjön fel az égre és ostromolja meg irgalmasságnak trónusát. — Ne hagyj elveszni azokat, akik Benned biznak, s a meggyötört szívek sebére öntsöd könyörületed balszámát.

Szenteld meg győzelemmel igazságos fegyvereinek harcát s virraszd reá a diadal napját e sokat szenvedett szegény hazára.

Áldd meg a háboruban küzdő katonáinkat, erősítsd meg őket harcaikban, hogy hűségsküjjüket hiven megtarthassák, s a zászlót, melyre fölesküdték, soha el ne hagyják. Örizz meg őket Uram! a halálos bűnöktől, az igazságtalanságtól, a kegyetlenkedésektől és kétségbeeséstől; enyhítsd a háboru borzalmait, a harcosok szenvedélyét; vigasztald a sebesülteket és szenvedőket; adj nekik lélekjelenlétet, bátorságot, hűséget és kiartást; áldd meg fegyvereiket, hogy dicsőséggel harcolva igaz ügyünk diadaira juthasson, s ezáltal a boldogító, üdvös béke megvalósulhasson.

Üdvöztö Istenember, aki vérkönnyeket hullatál egykor a veszendő Jeruzsalem felett, tekints kegyesen a mi sanyargatásunkra s oltalmazd ezt a szép hazát, amelyet első szent királyunk szűz Anyád pártfogására bízott.

Boldogságos szűz Anya, ne feledkezzél meg a Te népedről, szegény Magyarországodról, amelynek oltalmazója és pártfogója lettél. — És ti szentkirályaink, akik a kereszt jelével és a boldogságos Szűz képével díszített zászlóinkat erős karokkal vezéreltetek győzelemre, legyetek szószólóink Istennél, hogy közbenjárások a Mindenhatónak szívével könyörületre lágyítsa irántunk most és mindörökké. Amen.

A főrabbi a harctérre vonulókhöz.

E hó 1-én tartottak az ipolysági státuskvó zsidó templomban könyörgő imát a magyar fegyverek győzelméért, melyen Grossmann Gyula a hontmegyei státuskvó hitközség főrabbija a bevonuló hadköteleseket megáldotta. A könyörgő imát a főrabbi következő beszéde előzte meg:

Ájtatos hiveim!

Nem szónoklatot akarok tartani, hiszen most a szó: lánggá vált, a nyelv: ágyu dörgésévé. Miként egykor Szinai hegyéről tüzlángok közül szólott az Ur, úgy beszél most is a tüzként villogó kardok lángjából. Ezért csupán áldásra emelem kezem. Megáldani akarlak keneteket, hitközségem gyermekei, kik kivonultok a dicsőség harcmezőjére, drága hazánk védelmére.

A mi agy királyunk — kinek dicső alakja előtt az egész civilizált világ tisztelettel hódol, a patriarha a királyi trónon, ki hosszú uralkodása alatt „a béke őrangyal” biblikus építetónját vitta ki magának — megérkezettnek látja az időt, hogy maga köré szólítsa harsónával népének gyermekeit „hikovezu vesimu bne Jakov”. Az ősz király megszólalt!

Elmult a béke ideje. Fegyverre népeim!

Hazátok becsülete, gyermekeitek jövője, a monarchia vitális érdeke forog kockán.

Ama sötét árny Szerbia trónján, kinek király gyilkosok nyújtották át a biborpalástot, ki királyi vérben gázolva került a trónra, bérelt poroszokat küldött a monarchia tartományába, hogy dicső trónörökösünket és fenkölt nejét tegyék el láb alól, és hogy ugyanazon bűnös eszközzel, melylyel trónját szerezte, saját államának határvonalait kiterjessze, szeretett hazánk rovására.

Ezért talpra magyar, jertek mindnyájan gyermekeim, mentsétek meg hazátokat; nem bosszúra hívlak benneteket, hanem a veszélyezett államterület oltalmára, veszélyezett hazátok védelmére.

És az országok minden tájékáról jön a hű alattvaló, elhagyva szülőit, gyermekét, szerető hitvest, és az ősz király köré se-

reglenek, és egy szívvel, egy lélekkel jelentkeznek: — miként egykor Abrahám készségesen mondta az Urnak, ki egyetlen gyermekét kívánta áldozatul „hineni” „itt vagyok”. Itt vagyunk mindnyájan „életünket és vérünket királyunkért, életünket és vérünket hazánkért.”

És ama nálliók között, kik holnap ki fognak vonulni a dicső harctérre, megjelentek ti is Abrahám fiai, hitközségem gyermekei. Benneteket választott ki az Ur a szent misszióra, hogy a szükség órájában hazátokért küzdjétek. Vonuljatok az Isten nevében és éljen bennetek az orosz-lánok bátorsága, legyen szimbólumotok történeti multnak nagy alakjai: a hős Makabeusok, a Midjaniták dicső legyőzője, Gideon a harcos, és a Philisteusok pusztítója Dávid a hatalmas. „Ne rettegjétek, ne remegjétek és ne esüggdjétek.” Ne rettegjétek a golyó záporában, ne remegjétek, ha a halál ezer örvényből tátong felétek. Tartsátok mindenkor szem előtt, hogy az igazságért, a békés nyugalom fenntartásáért, gyermekeitek nyugodt jövőjéért, hazánk boldogságáért szálltok sikra. És a hol az igazság — ott él az Isten.

„A harcost, ki hazája jólétéért küzd az ellenséggel — mondja Majmonidesz — azt nem éri balsors, és haza dicsően fog fennmaradni benne, és utána gyermekeiben e földön, és majdan lelke üdvösségben fog részélni az Égben.”

Azért Isten veletek bátor harcosok az ágyuk dörgése között, a háboru zajában. Hozzatok dicsőséget hazánkra, és dicsőséget Israel népére. „Áldjon és óvjon meg benneteket az Ur, világítsa kegyesen áldáshozó orcáját, fordítsa felétek éltető tekintetét” és engedje hogy békében, térhessetek vissza mindannyian szüleitekhez, gyermekeitekhez és hitvesetekhez.

Éljen a király. Éljen a haza. Éljen a hadsereg. Amen.

A beszédre, ami meg zsidó templomban soha elő nem fordult, lelkes eljenzés tört ki.

— **A király köszönete.** A belügyminiszter következő leiratot küldte vármegyénk főispánjának:

Ő császári és Apostoli Királyi Fensége a bái ágostai hitvallású evangélikus egyház presbiteriumának részvét nyilatkozatáért legkegyelmesebben köszönetét kifejezni méltóztatott. Felkérem Méltóságodat, hogy erről a nevezett egyház presbiteriumát megfelelően értesíteni sziveskedjék.

— **Bái Berkó István,** királyi tanácsos az Ipolysági Takarékpénztár vezérigazgatója nyári üdüléséi megszakítva, nejevel együtt Karlsbadból e hó 3-án érkezett haza.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 6-án Ivánka István főispán elnöklése mellett rendes havi ülést tartotta meg.

— **Az élelmiszerek drágítása — kihágás.** A belügyminiszter az élelmiszerek mesterséges megdrágítása ellen a következő rendeletet adta ki:

Mint hogy hivatalos értesülésem szerint egyesek a jelenlegi háborus helyzetet mások kizsákmányolására használják ki, főként azzal, hogy egyes helyeken az élelmiszerek és egyéb elsőrendű szükségleti cikkek árának és az ezek körül szükséges szolgáltatások (feldolgozás, elszállítás stb.) díjazásának megállapításánál súlyos visszaéléseket követnek el, a közönség érdekeinek megoltalmazására további intézkedésig a következőket rendelem.

1. §. Az élelmiszerek és az elsőrendű szükségletek kielégítésére szolgáló egyéb cikkek (tüzélfény, ruházat, katonai felszerelés stb.) árát vagy az ezek körül szükséges szolgáltatások díjazását arány-

talánul magas összegben megszabni nem szabad.

2. §. Az 1. §-ban említett tárgyak árát és az ezek körül szükséges szolgáltatások díjazását aránytalanul felemelni még a kereslet rendkívüli fokozódása esetében sem szabad.

3. §. Az 1. §-ban említett tárgyak hitelezés mellett történő árusításánál nem szabad aránytalanul terhes kikötéseket tenni.

4. §. Az 1—3. §-okban foglalt tilalmak megszegését — a mennyiben ez súlyosabb büntetés alá eső cselekménynek nem tekinthető — kihágássá nyilvánítom. E kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

5. A 4. §-ban meghatározott kihágás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatásköréhez tartozik.

— **A belügyminisztériumból** A király *Soltész* István dr. volt hontvármegyei főispáni titkár, osztálytanácsos címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkár belügyminiszteri osztálytanácsossá nevezte ki.

— **A nép és a pénzügyintézetek.** Már a háborus hírek hallatára is a nép sok helyen valósággal megrohanta a pénzügyintézeteket, hogy azokból megtakarított tőkét kivége mert attól fél, hogy pénze ott nincs biztonságban. Ez teljesen indokolatlan aggodalom, mivel a polgárok vagyonának megőrzéséről s különösen a szolid alapokon álló pénzügyintézeteknél elhelyezett betéteikről úgy gondoskodhatnak a legjobban ha azokat a nehéz idők közepette is a pénzügyintézetek őrizetére bízzák. A papok és a tanítók, akik legtöbbet érintkeznek a néppel, nyugtassák meg a zaklatott kedélyű embereket és figyelmeztessék arra, hogy a nemzetközi egyezségek védik a takarékpénztárak biztonságát s így pénzüik semmi körülmények között nem veszhet el s ott van a legbiztosabb helye.

— **A piac és a háboru.** Azoknak megnyugtatóására, akik attól tartanak, hogy háboru esetén az élelmiszerek ára horribilisan fel fog emelkedni, közöljük, hogy a háboru esetre szóló kivételes intézkedésekről rendelkező 1912. évi LXIII. t.-c. az élelmiszerek megdrágulása ellen is megvédi a közönséget. A törvény 7-ik szakasza ugyanis a következőket mondja: „Ahol attól lehet tartani, hogy a fogyasztási cikkek ára nem tényleges állományu legénységnek nagyobb számban történő bevonulása következtében aránytalanul és pedig nem indokolt mértékben fel fog szökni, elrendelheti a minisztérium, hogy ott a legszükségesebb élelmiszeri cikkekért követelhető legmagasabb árakat a közigazgatási hatóság megállapíthassa.” Ennek a szakasznak az alapján tehát a minisztérium jogos tva van már most preventive intézkedni és ha a drágulás általánosabb mértéket öltene, ez meg is fog történni. A törvény arról is gondoskodik, hogy az ár-

megállapításának büntető szankciója legyen. Aki ugyanis a kormány ezen rendelkezését megszegi, kihágást követ el és két hónapig terjedő elzárással, valamint 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetik.

— **Házasság.** Komáromi Ferenc dr. korponai kir. aljárásbíró e hó elsején kötött házasságot Hoffmann Elvirával, Halász Sándor m. kir. állampolitikai mérnök sógoránál Ipolyságon. Esküvő után a fiatal férj hadiszolgálatra csapattestéhez vonult be.

— **Fejes Gábor** borii református lelkész házasságot kötött Tóth Nellikével, Tóth Kálmán református tanító leányával Tapolcafőn.

— **Pénzügyi tisztviselők segély akciója.** A mozgósítás megtörténtevel a társadalom minden rétegében megindult a mozgalom a bevonult katonák hátramaradt családtagjainak és a sebesülteket ápoló vörös kereszt egyesület segélyezésére. **Kegyé** Sándor kir. tanácsos, pénzügyigazgató magához kérte a pénzügyigazgatóság és számvevőség összes tisztviselőit és alkalmazottait és meleg szavakban jelezte ama hazafias kötelezettségeket, melyek most minden polgári munkájánál maradt honfit a katonák családtagjai segélyezése körül terhelnek. Indítványára a tisztviselők egyértelmű hozzájárulással elhatározták, hogy a saját kebelükben hadi jótékony-sági alapot létesítenek és annak ellátására fizetésük két százalékát fordítják. Minden a hadjárattal kapcsolatos jótékony-sági gyűjtés ezen alapról nyer megfelelő segélyezést, miért is az e célú gyűjtéssel fáradozók ne a pénzügyigazgatóság és számvevőség egyes tisztviselőihez, hanem **Kegyé** Sándor kir. tanácsos, pénzügyigazgatóhoz fordulhatnak, ki *Szentistván* Sándor számtanácsos, számvevőségi főnökkel együtt, mint a tisztikar részéről megbízott intézők, az adakozást teljesítik.

Igy a pénzügyi tisztviselők nemesak véráldozattal szolgálják a hazát, — az igazgatóság és számvevőség alkalmazottjaiból tizen vonultak be, — de a jótékony-ság terén is.

— **Állatorvosi körösből.** A földmivélségügyi m. kir. miniszter *Bogner* Gyula hontvármegyei állami állatorvost a VIII. fizetési osztályba főállatorvossá nevezte ki.

— **Szerb kémeknek nézett ipolysági nők.** E 3-án igen kellemetlen kalandon eseti át Neuman Jakab ipolysági nyomdajelölt tulajdonos felesége és annak leánya. Vihnyéről jöttek haza ezernyi bevonuló tót és más nemzetiségű emberekkel és pipa és a legkomiszabb dohány szaggal telt vonaton. A rengeteg utas miatt a melegtől és kellemetlen levegőtől agyon csigázva 2 órai késéssel értek Csata állomásra, hol meg kellett éjszakára hálókra mert már az nap nem volt csatlakozás Ipolyság felé. Két hölgy éjszakát nem tölthet az állomáson bementek tehát a faluba, hogy régi ismerősüket Klein Lipót keresve fel, tőle éjjeli szállást kérjenek. Betértek tehát egy házba hol Klein lakását kérdezték. Ott állt egy paraszt gazda és a hölgyeket kitől a Klein lakása iránt érdeklődtek, kikérdezte, hogy kik ezek? ismer-e őket? jót áll-e értük, hogy nem férfi ruhába öltözött szerb kémek? A hölgyek nevetve álltak tovább. Alig fél-óraig tartózkodtak Kleinéknél mikor a falu összes asszonya és gyereke az udvar elé csoportosult, a férfiak pedig a legnagyobb arcátlansággal kérdezték ki őket minden felül. A hölgyeknek feltűnt ugyan ez a viselkedés, de nem gondolva semmi rosszra, hogy a további kérdésektől megkíméltesse szobájukba mentek. De alig tíz perc múlva botokkal dorongokkal felegyverkezve jött az egész falu és a női ruhába öltözött szerb kémek kiadását kérték. Klein, hogy a hölgyeket megvédi

az üzlet és koresma ajtót, kaput bezáratta, de ezzel még jobban felingerelte a felzúgult népet, melynek nem használt az a beszéd, hogy nekik is 3 fiuk és vejük ment szent hazánk védelmére a háborúba, sem Holub András ottani lakos szava ki mondta, hogy évek óta ismeri őket, vitte már Csuzra és Ipolyságra kocsiján, neki estek a kapu ajtónak döngötték a dorongokkal verték az ablakokat az ajtókat. Végre a szorongatottak látva, hogy szóval célt nem érnek, kérték, hogy hívják a bírót. Ez eljött más jobb gazdával, előttük igazolták magukat. Ezek aztán megnyugtatták a népet, de azért egész éjjel zugtak és lesték, hogy a szerb kémek a kertek alatt nem szöknék e meg a Holub András segítségével, kit szerintük Kleinék megvásároltak. Másnap hajnalban aztán Neumannék haza utaztak.

— **Hamis hírek terjesztése tilos.** Fodor Vilmos ipolysági főszolgabíró következő hirdetményt tette közzé:

A mozgósítással kapcsolatban az egyes katonai valamint polgári hatósági intézkedések, valamint az eshetőleg megtörténhet intézkedések a nagyközönség körében oly módon terjesztetnek és oly beállításban adnak elő, hogy alkalmasak a nagyközönség hangulatának oknélküli felizgatására és félrevezetésére.

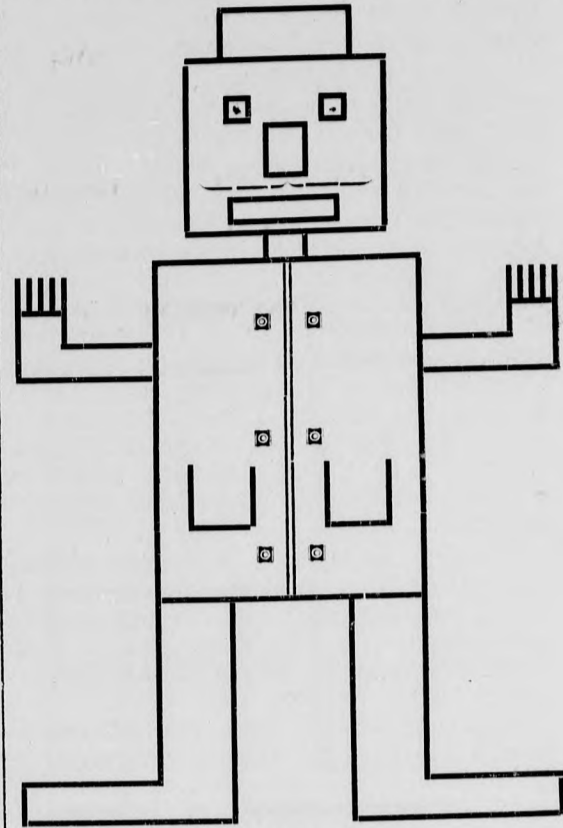
Miután a mostani idők nem alkalmasak arra, hogy üres szóbeszéd és alpnélküli híresztelések által a közönség körében a kedélyek oknélküli felzavartassanak, miután a magyar kir. kormánynak e tárgyban kibocsátott rendelkezései szerint ily hírek terjesztése is szigorúan büntetendő cselekményt képez, amidőn ezen rendelkezést ez uton is köztudomására hozom és elvárom minden egyestől, hogy ily hírek terjesztésétől tartózkodni fog, sőt hazafias köteletségének ösmerendí a közmelegnyugvást és a katonai és polgári hatósági intézkedésekbe vetett bizalom megerősítését tőle telhető módon előmozdítani, közhírré teszem egyttal azt is, hogy az ilyen hírek koholói és terjesztői ellen a legszigorubb fogok eljárni és felhívom a járásom területén levő összes közigazgatási és rendőri, valamint esendőrségi közegeket és felkérem a hazafias közönség minden egyes tagját, hogy a fenti hírek koholói és terjesztői hivatalomhoz haladéktalanul jelentést fel, hogy ellenük a büntető eljárás folyamatba tethető legyen.

— **A törvénykezés köréből.** *Martinovich* István kir. törvényszéki elnök *Rád* János napibéres szolgát az ipolysági járásbíróshoz hivatalosul nevezte ki.

— **Az idegenek bejelentése.** A m. kir. belügyminiszter rendeletére köteles mindenki a hozzá megszálló minden akár külföldi akár belföldi egyén érkezését és távozását — még ha rokon is az előjáróságok által ingyen kiszolgáltató bejelentő lapon haladéktalanul bejelenteni. A nyilvános szállóhelyek tulajdonosai kötelesek a megszállótól a szükséges adatokat haladéktalanul beszerezni, s a helyi hatóságokkal közölni, a nyilvános szállóhelyek tulajdonosai kötelesek szállóvendégekről vezetni előírt u. n. vendégkönyvet a legpontosabban vezetni. Bérki is valamely gyanus idegen érkezéséről vagy távozásáról szerez bármilyen tudomást, köteles azt a hatóságnak, előjárásának, csendőrségnek azonnal bejelenteni. Miután pedig újabbban egy a községekben mint a községek határában mindenféle gyanus elemek mutatkoznak, utasításuk van a községi előjáróságoknak, hogy minden ismeretlen egyén megjelenését éber figyelemmel kísérjék, személyazonosságát igazolassák, és ha valamely gyanus körülmény merül fel vagy személyazonosságát igazolni nem tudná, szükség esetén kényszereszközök igénybevetésével állítsák, haladéktalanul a legközelebbi csendőrsőhöz.

— **Hirdetéseket és reklámokat** jutányosan közöl a kiadóhivatal

— **Petár.** A Honti Lapok egyik szerzőtanulójának Petár szerb királyról következő karrikaturát állított össze:

P E T Á R.

— **Meg lehet-e fázni nyáron?** Az egészségre nézve a legkellemetlenebbek az átmeneti hónapok. Március és októberben természetesnek találjuk, hogy az időjárás viszontagságai ellen kellőképp védekezzünk, addig a nyári hónapok alatt minden óvatossági rendszabályt félre teszünk. Nem egy embert tett már tönkre felhevült állapotban megivott pohár víz, vagy más ilyenféle meggondolatlanosság, az állandó hurutja a légző- és emésztőszerveknek kedvező melegágya a tuberkulózisnak stb. Ilyen veszélynek különösen a gyermekek vannak kitéve, kik kevésbé ismerik az egészség becsét és épen azért azt könnyelműen kockára teszik. Ha a meghülés következményei jelentkeznek, akkor késő már a bánat. Segítséggel azonban csak a követkevsen követett kura szolgál. Ilyenkura az igen előkelő orvosok által ajánlott Sirolin „Roche“, kellemes ízű, teljesen ártalmatlan, közkeveltségű preparátum. Előkelő szakemberek hosszú fáradságának gyümölese e szer, kitűnő tulajdonságai folytán az egész világon el van terjedve. Bámulatos gyors gyógyító hatása minden meghülés és ennek következményei, köhögés, rekedtség, influenza, hők-hurut és kezdődő tuberkulózisnál kétség-telen.

NESTLÉ
régbevált GYERMEKÉSZET

Próbadobozokat, valamint orvosi rőpiratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a **HENRI NESTLÉ** cég WIEN, I., Biberstrasse 66 P.

**Képes apok és
aktképek**

Neumannál kaphatók.

A szebellébi állami ovoda részére 1 hónapra helyettes kerestetik.
Felvilágosítást ad a kiadó-hivatal.

M E G J E L E N T

Hontvármegye tiszt- segéd- és kezelő személyzetének :

N É V S O R A

a vármegye területének szolgabírói járások és körjegyzőségek szerinti beosztása 1914. évre fali táblázati alakban.

Ára 80 fillér.

Kapható
NEUMANN JAKAB
könyvnyomdájában
IPOLYSÁGON.

Ipolysági piaci árak

augusztus 4.

	K. f-161	K f-1
Buza	26	---
Rozs (uj)	19	---
Arpa	15	---
Zab	14	---
Tengeri	17	---
Burgonya (uj)	6	---
Lud (sovány) klgr.	1 40	---
Tyuk (páronként)	4 40	---
Csibe (páronként)	1 90	---
Tojás 1 drb.	7	---
Marhahus 1 klgr.	1 44	---
Borju hus 1 klgr.	2 2	---
Sertés hus 1 klgr.	1 60	---
Juh hus 1 klgr.	---	---

Háboru esetére szóló

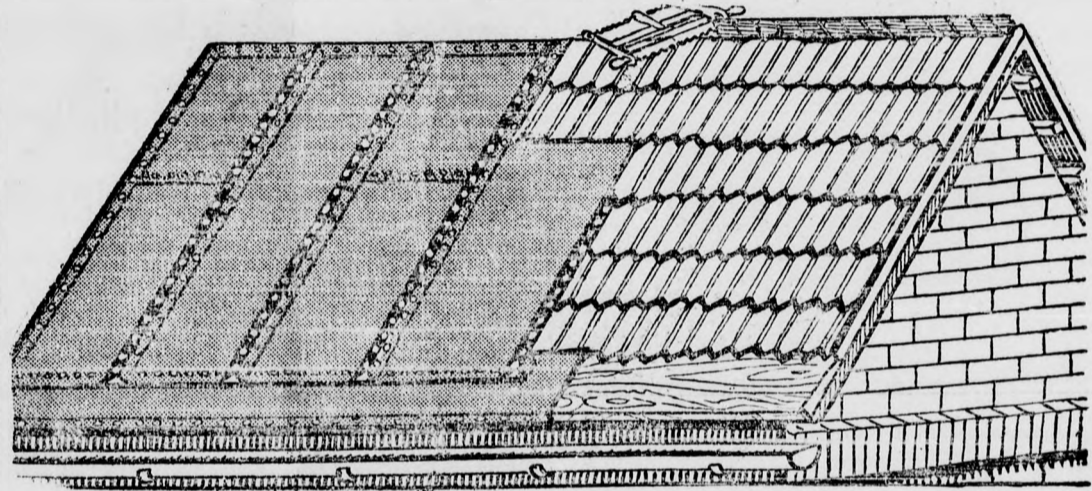
életbiztosításokat

= azonnali érvénnyel köt =
a Triesti Általános Biztosító Társulat
:: (Assicurazioni Generali.) ::
Felvilágosítással szolgál
Winter Sándor és Fiai cég
Ipolyságon.

1-3

„KORDOVÁN“ SZAB. BŐRLEMEZ

a jelenkor legtökéletesebb tetőlemeze. Tűzbiztos, szagtalan viharálló.
Raktárak, öreg zindelytetők legalkalmasabb fedéllemeze.

Főelár usító: **Eggenhofer fakeskedő Ipolyság**

2-30

Az országban

20.000

árusítónál kapható

A NAP

Egy szám

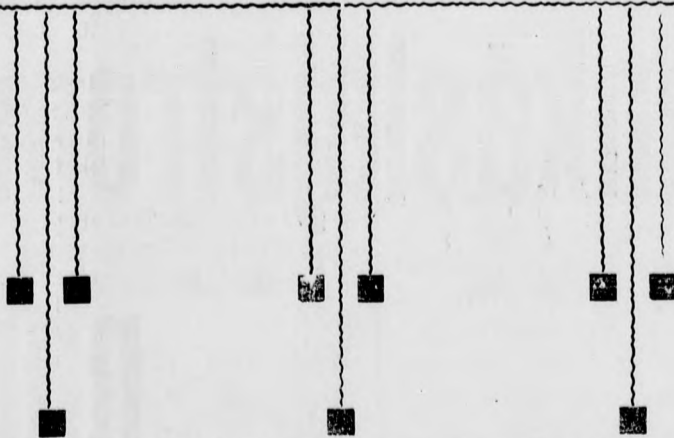
6

:: fillér. ::

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árúsítónk kívánatra házhoz szállítja.

Kék munkásöltönyök, kocsisruhák

legnagyobb választékban kaphatók

:: NEUMANN JAKABNÁL IPOLYSÁGON. ::

Berson

Summiarok
a legjobb

Szuperfosfát, thomassalak, chilisalétrom száritott marhatrágya, kálisó és egyéb műtrágyákat jutányosan ajánl és állandóan raktáron tart
Berczeller Jenő, Ipolyság.

II

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik tápláló és izletes édesztájakat kapjanak vacsorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő édesztájakat készíthetünk Dr. Oetker-féle pudingporokkal, melyek különbözők mint pl. vanília, málna, mandula, citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a kicsinyek által ujjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filléres pudingpor csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 6-6 gyermek részére. Minthogy pedig a pudingokat gyümölcsizzal tejföl nélkül készíthjük, ezen szerek fokozzák a jóízűt valamint a tápértéket.

P az elasztikus
PALMA cipősarok
figyelje meg
TARTÓSSÁGÁT

Szálloda és pensio átvétel Abbáziában.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy az Abbáziában lévő

S l a t i n a

szállodát és pensiot

f. é. július hó 22-én átvettük. Minden igyekezetünk odairányul, hogy elegáns és kényelmes szobák, valamint a legjobb francia és magyar konyha, mérsékelt polgári árak való felszolgálásával, vendégeink teljes megelégedését kiérdemeljük.

Számos látogatást kér

Hafner Károly

a „Hofbräu Lokay“ volt főpincére.

Kogler József

a „Hofbräu Lokay“ volt konyhafőnöke.

2-5

Jó család elvállalja vidékről

jövő polgári iskolai leányne-

vendékek ellátását.

Cim a kiadóhivatalban.

2-5

Ipolysági család jó ellátásban részesít két vidékről jövő

:: izr. gimnazista fiút. ::

Cim a kiadóhivatalban.

2-2

Hontvármegye közigazgatási bizottságától.

1223. 1914. kb. szám.

Hirdetmény.

Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur folyó évi július hó 18-án kelt 50910. III. 1914 számú rendeletével a m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége által az említett vasút Ipolyság állomásának bővítési céljaira szükséges és Ipolyság nagyközség határában a kisajátítási terv és összeírásban részletenként kitüntetett földterületekre nézve a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLII. t. c. 32 §-a értelmében elrendelte.

Ebből folyólag és az idézett t. c. 33-40 §§-ai értelmében ezen eljárás tárgyalására Czompó Ede vármegyei másodfőjegyző elnökele alatt Berkó István és Draskóczy Jenő kir. műszaki tanácsos közigazgatási bizottsági tagok, valamint Herezeg Vince törvényhatósági bizottsági tagból álló bizottság küldeték ki: és annak határidejéül folyó 1914 évi augusztus 24-ikének délelőtti 10. órája tűzött ki, összejövetel-helyéül pedig Ipolyság nagyközség községi háza jelöltetik meg azon utasítással, hogy a bizottság tartozik a kisajátítási terv fölött érdemileg akkor is határozni, ha esetleg az érdekeltek közül ezen tárgyaláson senki sem jelenik meg.

Egyben Ipolyság nagyközség előjárósága, a kisajátítási terv egyik példányának megküldése mellett azon meghagyással értesítettük, hogy a tervrajzot és összeírást a község házában a tárgyalást megelőzőleg legalább 15 napig közzemlére tegye ki és ugy erről valamint a tárgyalás idejéről az érdekeltek közül névszerint értesítvén az arról kiállított bizonylatot a tárgyalás alkalmával a bizottság elnökének mutassa be illetve adja át.

Miről Czompó Ede vármegyei másodfőjegyző, Berkó István és Draskóczy Jenő kb. tagok, valamint Herezeg Vince törvényhatósági bizottsági tagok — ugyszintén a m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége ezen hirdetménynek kézbesítési ívvel való megküldésével azzal értesítettnek, hogy a hirdetmény a Budapesti Közlönynek — mint hivatalos hírlapnak, és a Honti Lapoknak — mint helyi lapnak, — egyszeri illetve háromszori közli ré tétel végett megküldetik.

Ipolyság, 1914. évi július 29.

kb. h. elnök helyett:

Somogyi Béla

főjegyző.

1-3

Munkáslajstrom

és

napszámoskönyv

a cséplésekhez

Neumann Jakabnál kapható

Ipolyságon.